Policy mot mutor jäv och otillåten påverkan

DALS-EDS KOMMUN

Typ av styrdokument	Policy
Beslutsinstans	Kommunfullmäktige
Fastställd	2025-11-06 § 85
Dokumentet gäller för	Samtliga nämnder och förvaltningar
Dokumentansvarig	Kommundirektör
Tidpunkt för aktualisering	Varje mandatperiod

Utskrift gäller endast efter kontroll mot digitalt publicerat dokument

Innehåll

Policy mot mutor, jäv och otillåten påverkan....3
Bakgrund och syfte....3
Definition....3
Policyn innebär att....4

Policy mot mutor, jäv och otillåten påverkan

Bakgrund och syfte

Denna policy omfattar samtliga kommunala verksamheter, även kommunala bolag. Tjänstepersoner och förtroendevalda i Dals-Eds kommun verkar på uppdrag av kommunens invånare. Därför ska det kommunala uppdraget kännetecknas av saklighet, opartiskhet och gott omdöme.

Policyn och riktlinjerna syftar till att motverka, förhindra och förebygga mutor, annan korruption och jäv samt att förhålla oss etiskt och professionellt i vårt tjänsteutövande. Riktlinjerna, som finns i ett eget styrdokument, syftar till att konkretisera policyn och att vägleda anställda och förtroendevalda i kommunen till ett gemensamt förhållningssätt och tydliggöra för andra vad som gäller i kommunen.

Samtliga anställda och förtroendevalda ska ta del av innehållet i policyn och riktlinjerna. Närmaste chef ansvarar för att informera personal utifrån policyn och vid introduktion av nyanställd samt respektive ordförande ansvarar för information till nämndens ledamöter och ersättare.

Definition

Korruption är den samlade benämningen för mutbrott, jäv, trolöshet mot huvudman och otillbörligt utnyttjande av ställning för egen eller annans vinning. Det som betecknar en muta är att den innebär en fördel som mottagaren annars inte skulle ha fått. Mutan kan vara i form av pengar, varor eller andra förmåner, eller en kombination av dessa. Som mutbrott räknas både att ge och ta emot mutor.

Lagreglerna om jäv för anställda och förtroendevalda talar om när en anställd eller förtroendevald ska anses ha ett sådant intresse i ett ärende att hans eller hennes opartiskhet kan ifrågasättas. Jävsreglerna gäller vid all ärendehantering och riktar sig till den som på något sätt kan påverka dess utgång. Reglerna gäller inte bara den som beslutar i ett ärende, utan gäller även den som bereder ett ärende.

Partsintressen ska alltid uppmärksammas eftersom de kolliderar med kravet på opartiskhet och påverkar förmågan till saklighet. Att beslutsfattaren eller handläggaren har viljan och förmågan att förhålla sig objektiv är normalt inte tillräckligt. Jävsproblematiken tar inte sikte på en befattningshavares moral och kompetens utan på förekomsten av sådana yttre faktorer som placerar honom eller

henne i situationer där det rent allmänt sett finns en risk för att ovidkommande hänsyn skulle kunna spela en roll.

Den som fullgör uppgifter inom den offentliga förvaltningen ska iaktta saklighet, opartiskhet och inte missbruka sin förtroendeställning för egen privat vinning eller som leder till skada för huvudmannen.

Kommunallagen reglerar hur beslutsfattandet ska gå till. Alla viktigare beslut i kommunen fattas av de förtroendevalda i kommunfullmäktige eller i någon nämnd eller styrelse men ett nära samspel mellan politik och förvaltning är viktigt för att få en effektiv och rättssäker verksamhet. För att samspelet ska fungera krävs en tydlig rollfördelning där respekt finns för varandras roller och uppdrag.

Förtroendevalda har ett helhetsperspektiv och undviker att detaljstyra. Förtroendevalda fattar beslut i grupp, och företräder inte enbart personliga intressen. Tjänstepersoner ska stötta de förtroendevalda genom att ge välgrundad information och underlag för de förtroendevaldas beslut. Tjänstepersoner agerar inte utifrån personliga åsikter och värderingar, men ifrågasätter vid behov förslag utifrån professionell kunskap i syfte att värna om kommunens bästa.

Kommunens förtroendevalda ska alltid kunna möta tjänstepersoner och anställda för utbyte av information utifrån den förtroendevaldes roll och i syfte att kunna fatta bra beslut som gagnar helheten, utan att utöva påverkan på den dagliga driften i verksamheten. De anställda ska verkställa politiskt fattade beslut och respektera den demokratiska processen och inte försöka förändra det som beslutats politiskt.

Otillåten påverkan avser försök att påverka tjänstepersoner i myndighetsutövning och beslutsfattande genom trakasserier, hot, våld, skadegörelse eller korruption som avser otillbörliga erbjudanden. En händelse betecknas som otillåten påverkan om den drabbade uppfattar att syftet var att påverka tjänsteutövningen eller beslutsfattandet. Utöver att påverkansförsök kan få allvarliga konsekvenser för beslutsfattare, verksamheten och de anställda som utsätts, är det också skadligt för allmänhetens förtroende för det offentliga och i förlängningen för demokratin.

Policyn innebär att

- Anställda och förtroendevalda i Dals-Eds kommun verkar på kommunmedlemmarnas uppdrag och ska iaktta saklighet, opartiskhet och gott omdöme i sin tjänsteutövning. Anställda och förtroendevalda i Dals-Eds

kommun ska inte missbruka sin förtroendeställning för egen privat vinning eller agera på ett sådant sätt som leder till skada för huvudmannen.

- Anställda och förtroendevalda ska därför handla på ett sådant sätt att de inte kan misstänkas för att påverkas av ovidkommande hänsyn eller intressen i sitt arbete, antingen genom jävssituationer eller genom att ta emot otillbörliga gåvor eller förmåner från företag eller privatpersoner som de har att göra med i tjänsten.

- Den som är beslutsfattare eller offentliganställd i kommunen bör betrakta varje förmån som otillbörlig om den kan misstänkas påverka tjänsteutövningen. Om du känner till någon omständighet som kan antas utgöra jäv mot dig ska du självmant meddela detta till din chef eller ordförande.

- Samspelet mellan förtroendevalda och anställda ska bygga på trygghet och respekt för varandras roller och uppdrag så att vi uppnår en effektiv, rättssäker och opartisk beslutsstruktur.

- För att undvika att personal och beslutsfattare utsätts för hot, våld och otillåten påverkan, krävs att vi arbetar förebyggande och gör oss medvetna om problemet samt att vi i verksamheterna har rutiner för att hantera otillåten påverkan om det uppstår i verksamheterna.

I alla sammanhang ska ett sådant förhållningssätt iakttas att det inte kan förekomma risk för att företrädare för Dals-Eds kommun gör sig skyldiga till givande eller tagande av muta eller att låta sig påverkas i sitt uppdrag och i sin roll av ovidkommande hänsyn eller intressen.